

فی ۲۲ صفر سنه ۳۲۷ و فی ۲ مارت سنه ۳۲۴

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :
محمد فطینسر محرر :
فاتح مجیز درسہ املرندن
مصطفیٰ صبریصاحب امتیاز :
فاتح مجیز درسہ املرندن
شہری احمد افندی

مندرجات

ادبیات	اسلامیتہ مدنیت جدیدہ برلشہ بیلیری . . . کوچوک حمدی افندی
برنشدہ حکیمانہ محمد بہاء الدین افندی	اتحاد قلوب ابن الامین محمود کمال افندی
برمکتوب خلیل ادیب بک	سیاست شرعیہ ابن حازم : فرید افندی
متفرقہ	تاریخ اسلام طاهر المولوی
	قوصوادہ واقع فیروز بک جمعیتی رجب افندی
	تسفیدات

نسخہ سی ۵۰ پارہ در

آبونہ اجرتی (پوسنہ اجرتیہ برابر)	استانبول ایچون :
ولایات ایچون :	برسنہ لاک ۷۵ غروش
۸۵ غروش	القی آبنی ۴۰ »
۴۵ »	
مالک اجنبیہ ایچون :	
۱۸ فرانق	
۹,۵ »	

درج ایدلمیان اوراق اعادہ اولنماز

قارئین مزہ :

اکثر مقالاتہ ابیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلمش ہوں دینی نظر اعتبارہ آلتہرق رعایتسز لکندہ بولناہامسی
رجا اولنور .

در سادات

بکر افندی مطبعہ سی — وزیرخان

و افراد چه مظلوم اولان عمران و صلاح او نسبتده
آنارخی کوستر . معارفیز . مکتبیز بر مملکتده ترقی
و انتظام حاصل اوله بیه چکی امید ایتمک ؛ ظلمت
جهل ایتمده پویان بر خلقک صلاحته قائل اولوق . عینله
صحرا نوردان و وحشتک نمایش سر ایدن تسکین عطش
امید و وهنه قابیلملرینی ا کدیرر . بو درجه محال اولان
بر آرزویه اتباعی ایسه . طبعیدرکه دنیا ده هیچ بر عاقل
تجویز ایده من . بناء علیه امرا هم معارفی و سائل سمادت
و ترقیاتک انک برنجیمی اولوق اوزره تلقی ایتمکیز . ایشه
او نقطه دن باشلاما کز پک ضروریدر .

مابعدی وار

خلیل ادیب

مُتَفَكِّرَةٌ

بر مملکتک ترقی اساسلری او مملکتک حسیاتی
اساسته مستند اولدقجه تأسس ایده میه چکی . تربیه روحیه
ایله ترضین ایدلمکجه مستقر و ثابت اوله میه جنی سلامت
افکار اربانجه بر قضیه قطعیهدر .

بز بوگون محتشم و متین بر بنای ترقی استحضاری
تلاشندیز . هنوز تمل موقعلرینی تعین ایله مشغولز .
فقط اوقدر آجیده زک از بر زمان طرفنده بو بنایی
احضار ایتمه چک اولورسه پک شدتی باران فلاکتله
قامچیلانه جفیز ؛ اثاث ملیه من پامال احتراص و حقارت
اوله جق . عجیب بو بنای ترقینی موقع لازمی اولان
حسیات ملیه اوزرنسه وضع ایله اوغراشیورمی ز ؟
بو یلده زم تردد من کیتدجه زیاده لشیور . چونکه زده
هنوز حسیات ملیه منک مجراسنی جهتی اکلامسی لازمکنلر
آکلامورلر . ویا اکلامق ایسته میورلر .

حسن تطبیقاتی ده الجآت محلیه دینیلن ، بالخاصه نظردقته
آلتمسی لازم کان کیفیت تعین ایلر . دولجه وضع
و تنظیم اولسان قوانینک هر ماده سی . هر کله سی هر رده
کله بکمه تطبیق ایده منز . بر قصه ده تطبیقندن ثمرات
نافعه اقتطاف و حسن نتایج استحصا ایدیلن حکم نظام ؛
دیگر بر قصه ایچون بالکس آرزوق مضر اوله بیلیر .
وقت وقت بعض محارده تحدت ایدن . امور حکومتی
مشکلاته اوغرا دن . جوق دفعه نامرضی احوال مؤسسه نی
انتاج ایله بن مسائلک منشأ حدوثی تدقیق ایده چک
اولورسه . هنوز کنج و تجربه سی نقصان مأمور منک
بو نقطه نی پک اوقدر التفات شایان کور میهرک علی الاطلاق
احکام قانونیه نی تطبیق و اجراده برطور استعجال و تعقیب
کوستردکاری تظاهری ایلر ؛ او درلو حادثات مؤله
و مسائل مشکله نک . مصدر و مولدی الجآت محلیه نک
لایقیه اکلا شله مامسندن بشقه برشی اولدینی پک قولای
اکلا شیلیر . ایشه بودقیقه و کاله بنی بولندیکنز محارده
برنجی درجه ده او هدفه عطف نظر اهتمام ایله مکزی
توصیه ایلرم .

سؤال و استیضاح تکزده کی ترتیه رعایتله سوزی .
ترقیات مملکته عاید بجه انتقال ایتدیرمک اقتضا ایدیور .
زمام استقبال اداره ایدی ژویت و اهتمامه مودوع اولان
سزک کی منورالافکار کنجلره حاکم طورواستعدادندن .
زمانک احتیاجاتندن عریض و عمیق بحثه قالمشقم مملومی
اعلام دیمک اوله جنی ایچون اوبجته تعلق ایدن مطالعاتنی
— فقط تکرار مکرر قبلندن اولسه ده سزجه ذاتا
مسلم بر حقیقت بولسه ده — شو اساسلی برایکی نقطه یه
حصر ایتمک ایسترم :

بوگون جهان انسانیتک هر طرفنده تصدیق و قبول
ایدلش بر کیفیترده . هر درلو اصلاحات و ترقیاتک تملی
معارفدر . مشارفک . او مهر عوالم افروز و حسیات
بخشانک تعمیم و انتشارینه نه مرتبه چالیشیلیرسه مملکت

مخصوصی اولدیفنی و آداب اسلامیه دأرهنده هرنوع حقوق حریته مالک بولدقلرنی احکام دینیه مزه آنبحق واقف اولار تسلیم ایدرلر .

« طاب العرفیضة علی کل مسلم ومسلمة » حدیث شریفنی بیلرلر قادیلره اسلامیت دأرهنده تعلیم و تربیه لزومی تصدیق ایدرلر . اسلامیت دأرهنده دیوروز . اوت مسلمانلر ؛ قادیلرنیك عادات ملیه و آداب اسلامیه خارجنده بر تربیه کورمسنی ارزو ایتمزلر . صفوت اخلاقیهلرنیك محافضه نلی ایستلر . شو اساسلرک وقایه سیله برابر لزومی نسبتنده تربیه فکریه لرینه غیرت ایدلننی نظر تقدیر ایله کورورلر .

شیمیدیده سالنیکده نشر اولانلر زمان غزته سنک « ۲۴ » شباط نسخهنسنده جلال درویش امضالی برمتاله محتویاتی دیکهیم . « حیات اجتماعیه ده قادیلر » سر لوحه لی ومقاله ده انحطاط و افتراضلرک اسبابی قادیلر قیزلرک جهالتی اولدیفنی . قادیلرک جهالتی ایسه تأثیرات دینیه نیک ایجاباتی بولدیفنی ؛ خواه اهلرک ایسه نمکته ده تأثیرات دینیه نیک تمادیسنه سببت ویره رلرک جهالت عمومییه وسیله اولدقلرنی بالیان احتمالکه هیچ بر ملکته ده حتی الک دینمز بر ملکته نیک مطبوعاتنده بیله کوریه میه جک بر صورتده علمانی تحقیر ایلدیکی کوریلدور . شو خلاصه مزده مبالغه ایدمالش اولدیفنی قارینه اکلاتق ایچون مذکور مقاله دن شونلری اقتباس ایدیوروز .

« بونده یکنه موجب احتراز کوریلن حال بومجتنک اعتقاد آنلرله مربوطتی نقطه سیدر .

مباحث دینیه نیکاس ایدن مسائلده دوچار تعریض اولقی خوف برطراق مزه دوشوندیکیزی سوله به همه مک کی برجانت وریوررکه بوشایان مؤاخذه در . »

« معافیه بزم باشمزده ده اوقودیفنی اکلامیان . وبالطبع اوقودیفنی تفسیردن عاجز بولانلر خواه لرلر وازدر .. »

« جوجقلری اونخرپ تأثیراتدن خلاص اتمک والده لرلی اوقوتق لازم ... فسط فضلیق باشندکی قوجه صاریقدن عبارت اولان جاهل خواه لرله اوقوتق دکل ... »

کیمدن احتراز ایدمک مزه صافایه جفز زده اولیه خواه لرله

زده حسبات ملیه نه در ؟ شبهه سزدرکه ملکتمیزی تشکیل ایدن عناصرلرک حسبات ملیه لرلی برکتله معنویه حاله افراغ ایسه لو بوکتله نیر صفحه سندن هرجهتندن نظر تدقیقه معروض قیاسق حسبات دینیه دن بشقه بر شی اولمیدیفنی کوریرز . ملکتمزده حسبات ملیه ایله حسبات دینیه بر حسک ایکی مختلف اسمندن عبارت اولدیفنی ماد تاده اکلا شلمش اولسه کرک .

تربیه روحیه ایسه تربیه دینیه دن بشقه برشیثی اولمیدیفنی آشکاردر . عالم مدنیتده پیشوالق وظیفه سنی ایفاییدن انکیلرک حسبات دینیه نیک تربیه دینیه نیک حیات سیاسیهلرنیك اشمهم غدامی اوله رق تلقی ایدرلر . مطبوعاتیکه معکس حسبات ملیه در ؛ هزار آسفکه بوحسباتی اظهار ایده مدی .. اوخشایه جق هیچ بر تشبده بولنمدی . بعضلری بالعکس تهیج افکاره سببت ویردی .

بوغزتله کرکه کندی فیکرلرنی افکار عمومییه ظن ایدیورلر و یاخود کندیلرکده ؛ آرزو ایلدکلری کپی اذهان عمومییه نیکلیب ایده بیله جک بر اقدار کوریلورلر ؛ حسبات و افکار خصوصیه لرلی اظهار ایدرلرک ملکته بیوک بیوک جنایتلر ایقاع ایدیورلر . مسلمانلری مایوس ایده جک مطالعاتده ، دلخون ایده جک هزیانلرده . تهورلرنی موجب کفر یاده بولنورلر . غزتله کرک حسبات دینیه عمومییه نیک اوقشامه سندن واز کجده باری متأثر ایده جک نشر یاده بولنسلر .

بو باید حکومتک مسامحه سنی ده شایان تنقید کورمکدن واز کجه میسوروز . حکومت بوکی مواده نه ککترکاه مسبلکنی تعیین ایتدی نه ده واحده قیاسی اجرا آتی کوستردی . تاکه قیاس منطقی ایله مقصدی حقه ده نتایج لازمه استخراج ایده بیله .

..

حیات اجتماعیه اسلامیه ده قادیلرک مهم بر موقع

ايسرئز سر لوحه‌سی آلتنده بره‌زيان‌دها مصادف نظر من اولدی . شوله باشلايور :

« خواجه‌لرم شريعت استيورلر . الکز بر « کورعلی » فرقه‌سی ده . قصاص حياتدر بيوران پينمبر ذیشان افندمن نه بيوک حکمت سوبامشدر . اگر کور علی اعدام ايدلش اولسیدی بوسطه ميدانه چيقمازدي . »

اوت خواجه‌لر هيچ بر وقت شريعتدن آيرليق ايستمزلر مسلمانلر دائما شريعت ايسترلر . شريعت تعرض سوداسنده بولنانلرکده کوزلرني چيقاررلر . شوراسی نظر استغرابمه چاربيورکه صاحب‌ه‌زيان شريعتدن بحث ايتمک ايستيور فقط « واکم في الحياه قصاص » آيت جليله سنک آيت اولديغي بيلمبور . بومسئله‌ک اساسی حقه‌ده کين هفته‌کی نسخه‌مزده معلومات لازمه درميان ايدلمشدي .

•••

ينه بوغزته‌ده حضرت پينمبر [صلی الله تعالی علیه وسلم] افندمن حضر تلرنيک دم ارتحالارنده بتول عذراء کریمه محترمه مصطفى ، جناب فاطمه‌الزهرا « رضی الله عنها » طرف ساميرلندن شدت تأثر نتیجه‌سی اوله‌رق انشاد بيورولان :

صبت علی مصائب لوايهي
صبت علی الايام صرن ليالي

بيت مشهوري حضرت عايشه « رضی الله عنها » به اسناد وکتيلدره جوار رحمت الهييه انتقال ايدن رفیق بک حقه‌دهده | تجلا لقائها و تکریم لقوله | تذکیر وياد ايدلديکی کورولمشدر .

بوصورتله وقوع بولان بر غفلت ومبالاستنزاق مياننده مرحوم حقه‌ده [شهادت اکبر غزا ايله مرتحل بيامبر حریت] ديه بروصف ايمامکارانه ده بوليئورکه ايشته بوتعيرات سياق مقال اعتباريله اسلوب شريعتيه بک بيگانه دوشمشدر . زمان غزته‌سی اسنادات واقعه سيله رفيق بک مر حومک روحي ده

وارکه اصل قاديانلرمه جهل وتعصب تلقين ايدن اولندر . آرتق بولمت اويله سبکغزاني ديکايه من . دين نامی آلتنده بيک درلو خرافاتلر تلقين ايدن اولندر ، سوبلديکی سوزلرله طاشيديني لباس علوی علمی ليکهدار ايدن ساخته وقار واعظلر آرتق کرسي خطاي اشغال ايدمن . بزه لازم اولان معرفتدر . خرافات دکلی .. »

اول امرده بومقاله‌ني يازاني وترويج ايدنلری معاشر اسلامک خارجنده طانيه جنمز شه‌سزدر . آنک ايجون بحث وتنبه‌ده بيله دکری اولميان بو سوزلرک قائني حقه‌ده بر شي ديمه چکز . بالکز سوزلرينک نه قدر جاهلان . جاهلان اولمقله برابر مللکته نصل بر ضربه اولديغندن برينده بحث ايدمکيز . طبيعدرکه حسيات دينه‌دن ازاده قالمق ايتيانلرک آرزولرينه الک بيوک مانعه تشکيل ايدن علمای ديندر . چونکه علما مسلمانلرک لوازم اسلامه‌لرني تعليم وروابط ديه‌لرني تحکيم ايدرک قبلرنده اوتدنبری جايکيز اولان حسيات اسلاميه وجامعه محمديه‌ک دوچار ضعف و انحطاط اولمامسئنه چالشمشدر وقدرتلری نسبتنده سعی وغيرت ايتشاردر . هرکس عهده‌سته دوشن وظيفه‌ني علما قدر ايفا ايتمش اولسیدی اميزکه مللکتمز مترقی بر حالده بولنوردی . عجا حواجه‌لرک ديه‌سز لکه ولوازمه مقاومتدن بشقه مضرت مللکتي موجب هانکی تشببده بولمشدر . هانکی ترقی به مانع اولمشدر . ديه‌سز لکه ولوازمی ترقی اکلایانلر اي بيلسونلرکه تصدلي مضمحلرني بر آزدها اچيقلرلرسه کتله متينه اسلاميتک تضيق آلتنده ازاييرلر . بوکي ه‌زيانلر افکار عوميه‌ي مشروطيت عليه‌نه تحريکدن بشقه برشي اوندیغي اي دوشوناميدر . بزبوکي نشریات غير لایقه‌ک افکار مسلمنده حاصل ايتديکی تأثيراتک اشتدادنی موجب اولسون ديه دهاليروسته کيتيموزر . فقط زمان غزته‌نه اخطار ايدرکه بوکي ه‌زيانلرک بردها تکررني التزام ايتسون .

•••

ينه مذکور غزته‌ک ۲۳ شباط نسخه‌نده شريعت